

VAN Marieke Vennevertloo
DATUM 18 september 2014
AAN NVR
BETREFT Verslag workshop Open Data
Werkbijeenkomst NVR en AR d.d. 18 september 2014

1. Inleiding

Dit verslag geeft de kernpunten van de discussies in de workshop weer, als aanvulling op de sheets.

De workshop werd geleid door Rudi Turksema (Algemene Rekenkamer) en begon met de vraag: hoeveel ervaring heeft uw gemeente en uw rekenkamer met open data? Deelnemers konden hun gemeente positioneren op een kwadrant, maar vonden het lastig hun positie ten opzichte van andere gemeenten te bepalen.

Tijdens de workshop is een aantal zijn de volgende onderwerpen aan de orde gekomen:

2. Wat zijn open data?

Waar hebben we het nu eigenlijk over? Wat is dat open data?

Open data is iets anders dan openbaar gemaakte data. De Algemene Rekenkamer noemt in haar Trendrapport Open Data (27 maart 2014) vijf criteria voor open data:

1. Uit publieke middelen bekostigd
 2. Openbaar
 3. Vrij van auteursrechten
 4. Computerleesbaar, bij voorkeur 'open standaarden' (bijvoorbeeld xml of csv)
 5. Beschikbaar voor hergebruik
- Dat betekent dat een openbaar gemaakt document in pdf-formaat niet voldoet aan de criteria voor open data. Een pdf-bestand is immers niet zomaar te bewerken. De onderliggende data moet beschikbaar zijn voor hergebruik en bewerking.

- Mogelijk verkeerd gebruik van data: 'verkeerde' interpretatie van data is niet te voorkomen. Andersom geredeneerd: als de onderliggende data open is, is correctie mogelijk. Daarmee wordt het databestand ook beter.
- Ministeries zijn van nature nog huiverig voor het ontsluiten van hun informatie
- Geo-informatie is vaak al open data, gestandaardiseerd volgens een Europese standaard.

2/3

3. Besproken thema's

Betrouwbaarheid

- Wat zijn de uitgangspunten/standaarden van de cijfers? Of: waar heb je het eigenlijk over? Een voorbeeld is de sterftcijfers van ziekenhuizen. Een hoog sterftcijfer hoeft niet te betekenen dat een ziekenhuis slechte zorg levert.
- Verschil tussen meetbare data en 'ervaren' data, bijvoorbeeld ervaren geluidsoverlast en gemeten geluidsoverlast. Op basis van open data kun je dan wel het gesprek aangaan.
- Mensen of groepen kunnen beschadigd raken door een verkeerde interpretatie of "framing" van een interpretatie. Met onderliggende open data zouden dit soort misverstanden weer snel rechtgezet moeten kunnen worden. Iedereen kan dan corrigeren.
- Door open data kan een discussie verzanden op detailniveau. Open data is dan geen instrument om de discussie mee te voeren, maar onderwerp op zich geworden. Dat vraagt om nieuwe vaardigheden om open data als hulpmiddel te kunnen gebruiken.
- Om open data te gebruiken is een cultuurverandering noodzakelijk.

Vertrouwen

- Actieve openbaarmaking kan dure WOB-verzoeken voorkomen. 'Beroepsbezwaarmakers' krijgen weliswaar met open data nog een instrument in handen, maar deze redenering kun je ook omdraaien: met open data heb je een instrument in handen om argumenten van de bezwaarmaker te kunnen weerleggen.
- Open data als instrument voor vertrouwen in de politiek
Open data maakt een gelijk speelveld mogelijk. Een gelijk speelveld geeft de mogelijkheid op gelijk niveau het gesprek aan te gaan
- Verantwoording van beleid: als de onderbouwing kennelijk voldoende is om een bepaald besluit te nemen, waarom dan niet de onderliggende data openbaar maken? Van dat mechanisme kan een preventieve werking uitgaan, omdat openbaar is op welke gegevens een besluit (bijvoorbeeld het verlenen van een vergunning) is gebaseerd. Dat maakt 'vriendjespolitiek' lastiger. Er ontstaat zo een open speelveld voor burgers en bestuurders

Privacy

- Weerstand tegen open data omdat de data herleidbaar is tot personen of bedrijven: veel is al afgedekt via de WOB. Die zorgt ervoor dat privacy- en bedrijfsgevoelige informatie niet open kunnen

4. Open spending

Recovery.gov is een website waarmee de Amerikaanse overheid maximale financiële transparantie door de overheid beoogt. In Nederland zijn ook dergelijke initiatieven (openspending.nl) en heeft de rijksoverheid het portal data.overheid.nl. Via die wegen moet meer open overheidsdata worden ontsloten voor burgers. Tegelijkertijd zijn er in Nederland ook overheidsorganisaties waar eigen data onderdeel is van hun verdienmodel, zoals (deels) het Kadaster en de Kamer van Koophandel. Niet al hun data zijn openbaar, laat staan open.

5. Decentralisaties:

Er zijn veel organisaties bezig met de gegevensverzameling, -opslag en -uitwisseling ten behoeve van de decentralisaties, zoals KING en iBestuur. De werkzaamheden zijn gefragmenteerd over verschillende organisaties en bovendien is moeilijk na te gaan wie nu wat voor zijn rekening neemt.

Tijdens de workshop werden de volgende knelpunten besproken:

- Jeugd: zorgen over de standaardisering van gegevens en het contact met instellingen. Bovendien: provincies hebben het jeugdbeleid gedifferentieerd.
- Er is geen duidelijke visie op de verdeling van verantwoordelijkheden tussen bestuurslagen. De 'uitvoeringsellende' landt bij gemeenten. Gemeenten krijgen wel verantwoordelijkheid maar geen bevoegdheden
Oproep: minister, maak duidelijk waar u wel en niet op aangesproken kunt worden.

Open Data & Decentralisaties

Werkbijeenkomst NVRR en AR 18 september 2014

Deze workshop

- Verkenning onderwerp open data
- Open data bij de AR
- Welke mogelijkheden voor open data bij 3D?

Start

- Wie zitten aan tafel?
- Waarom deze workshop?
- Wat is volgens jou open data?
- Welke ervaringen met (open) data?
- Welke mogelijkheden voor open data bij 3D?

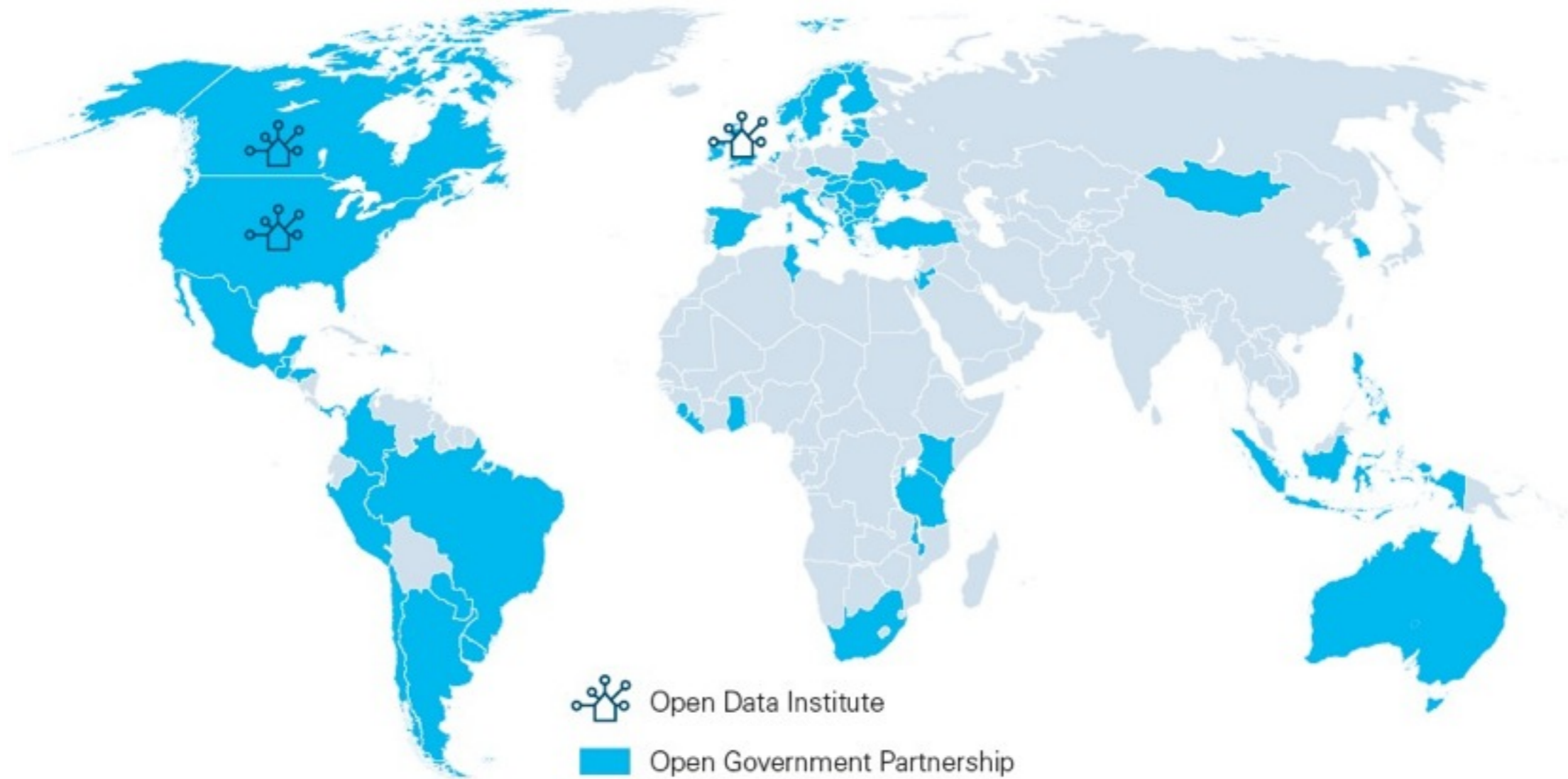
**Open Data
Trend Report**

Eurosai 17 June 2014

Wat zijn open data?

- 63 landen inmiddels lid van *Open Government Partnership* (2011), ook Nederland (2013)

External drivers and changes

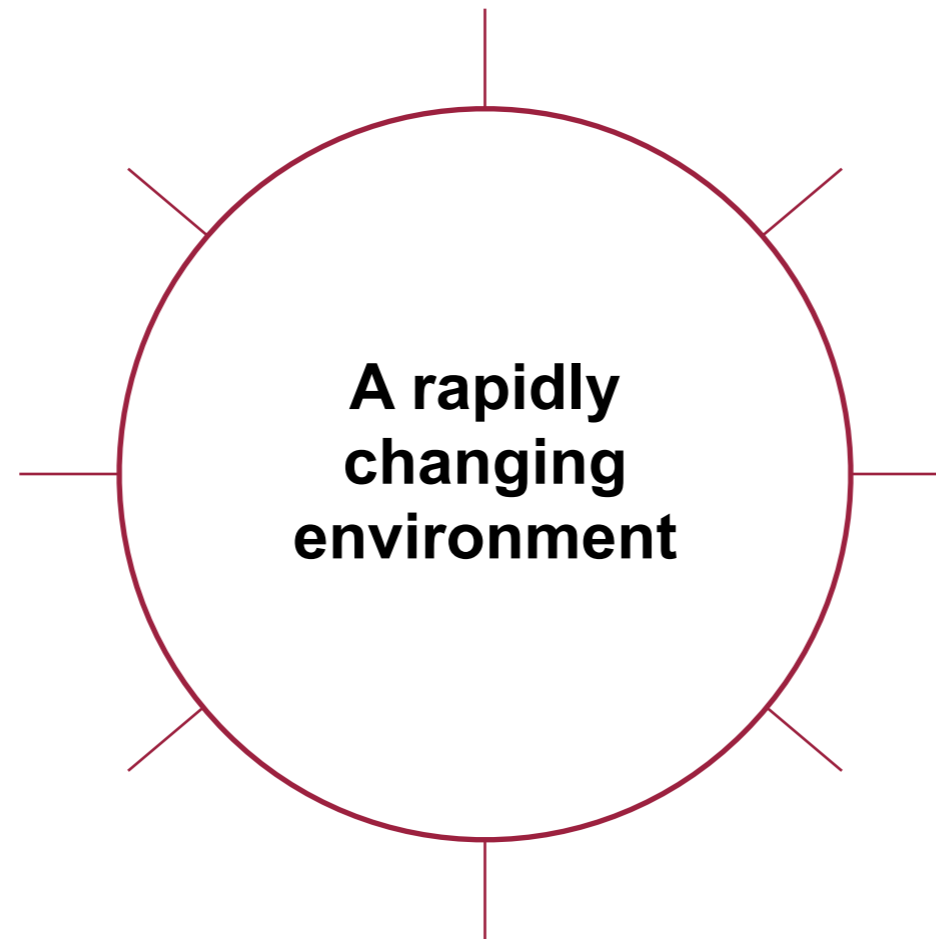
Changes across the world are influencing the strategic context for government and public services – and therefore audit.

Open data and digital transformation of government

Globalisation and greater connections

Open policy making

Technological change and computing capability

Changing expectations of government/interaction with citizens

Growth and strength of global audit firms

New skills, blended skill-sets and backgrounds of workforce

Growing range of data sources and linked data

Public services and government

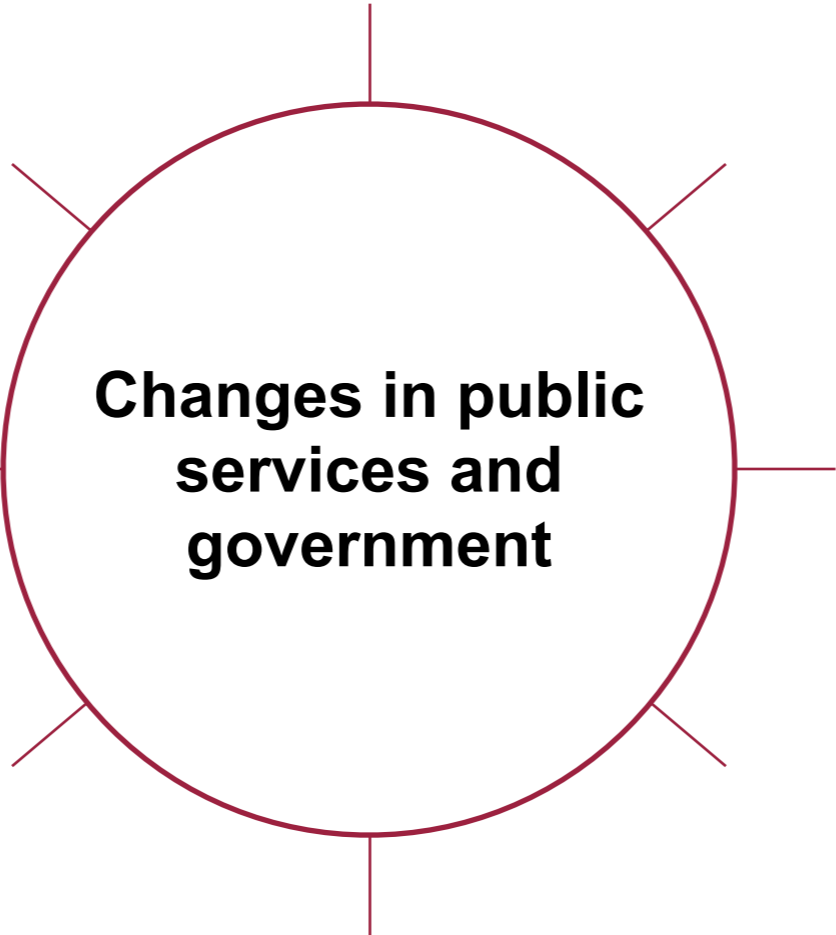
Major changes in how government operates, interacts with citizens, and in the capabilities in drawing insights from data.

Data-science capabilities driving policy

Open policy making, open data and transparency

Transforming interaction between citizens and state

Different concepts of public service

New skills and technology needed to run government

Data and APIs for people to use and businesses to build on

Appetite to reform and challenge status quo

Understanding a new threat and security landscape

Waarom open data?

- **Burgers:** inzicht in wat de overheid doet (*transparantie*) en stelt hen in staat om actief deel te nemen (*participatie*)
- **Overheid:** meer inzicht in prestaties, beter identificeren van besparingsmogelijkheden
- **Bedrijfsleven:** economische en maatschappelijke meerwaarde

Debate: what is the main value of open data?

Risks

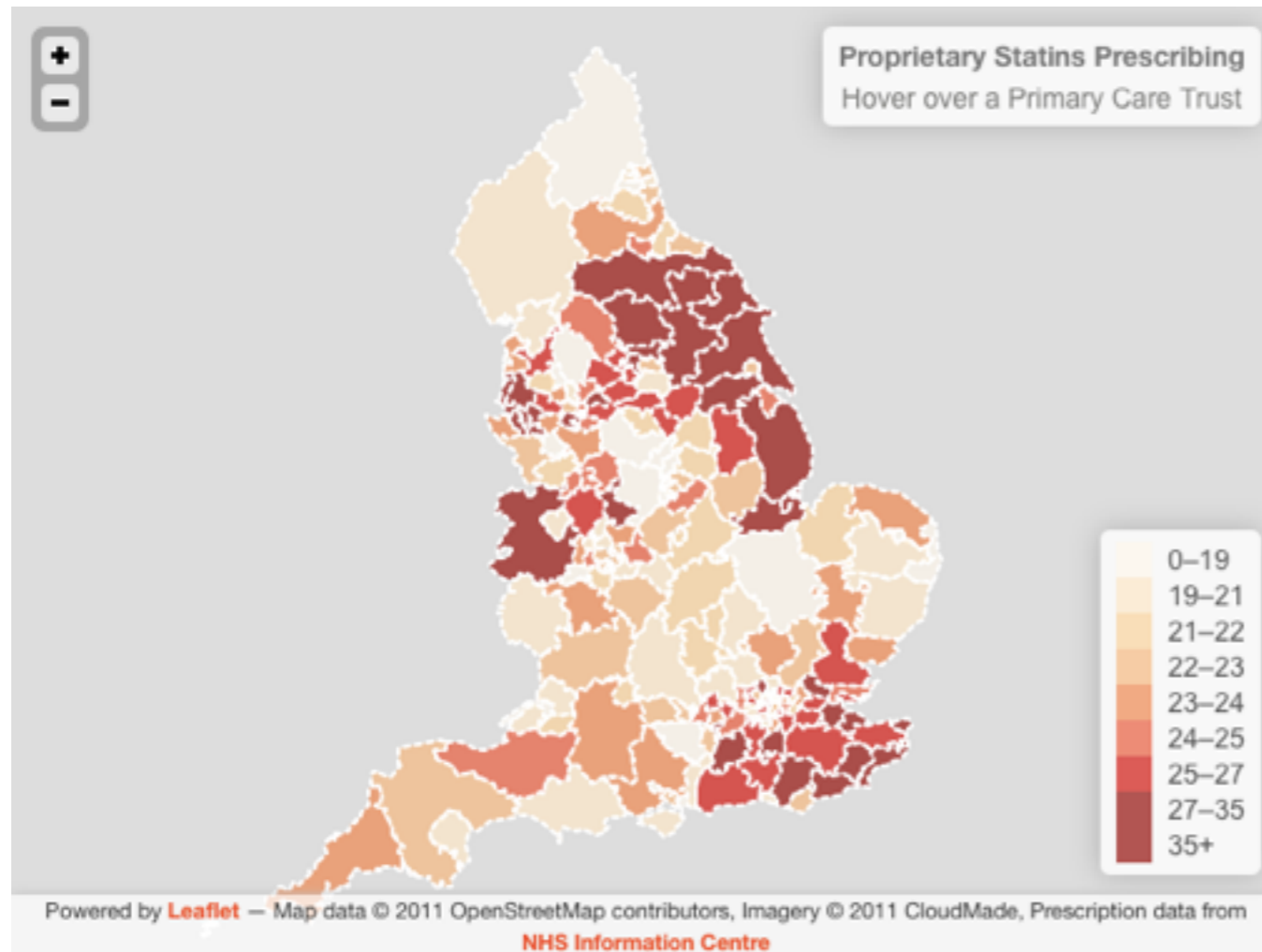
- Incorrect or obsolete data
- Misinterpretation by users
- Overload of questions from society

Opportunities

- Open data as 'disinfectant'
- Critical analyses from other parties
- Opportunity for citizen engagement

Open zorgdata: *prescribinganalytics.com* (2013)

- **Ruim 200 miljoen pond** kan bespaard worden op medicijnen
- **Nederland** kent in de zorg niet dergelijke open data
- **Ambitie minister** van VWS: duurzaam informatiestelsel in zorg

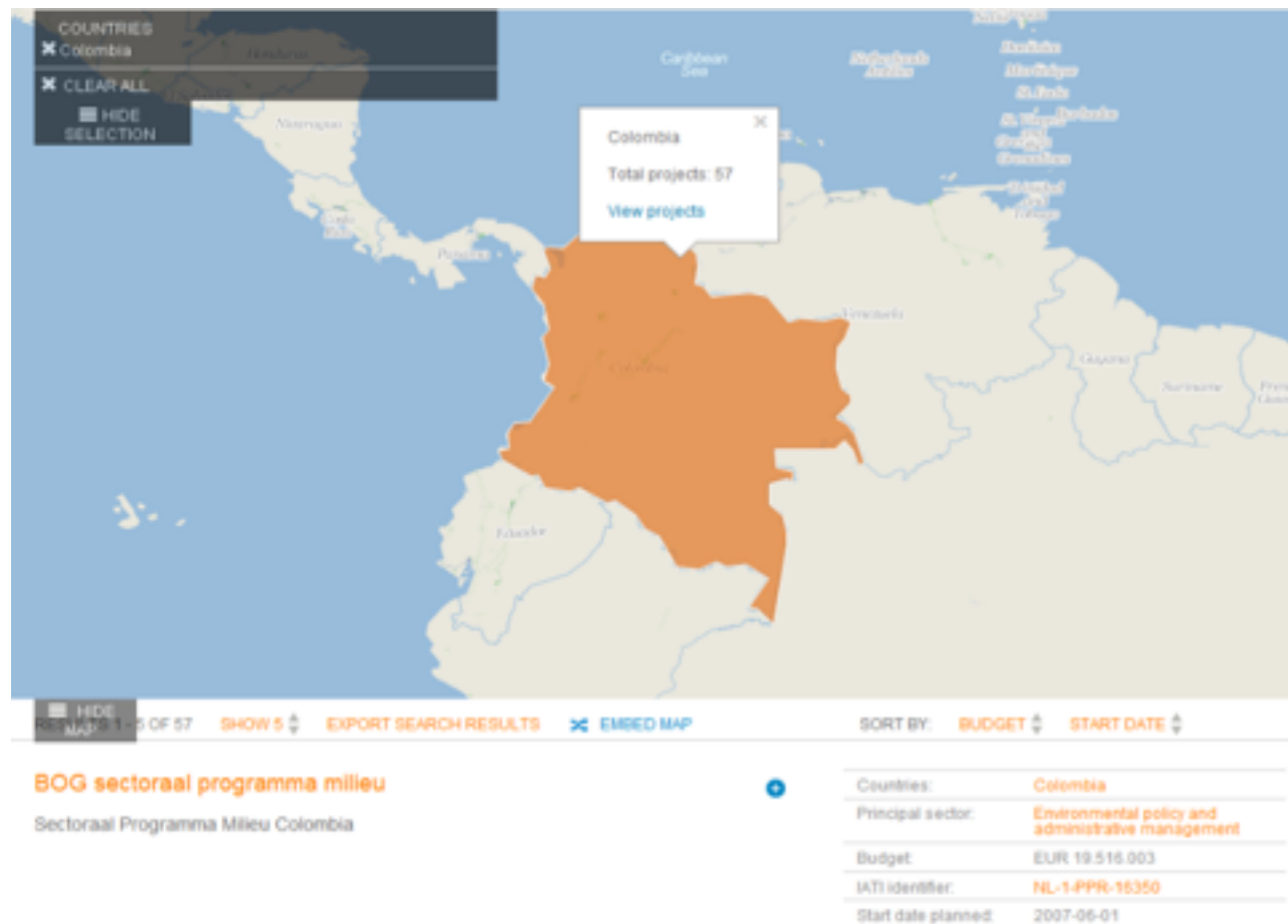
Open onderwijsdata: *data.duo.nl* / *scholenkeuze.nl*

The screenshot shows the Scholenkeuze.nl website interface. At the top left is the logo 'Scholenkeuze DIGILOKET | ONDERWIJS'. Navigation links include 'Home', 'Zoek een school', 'Onderwijs in Nederland', 'Onderwijsvormen', 'Handige links', and 'Bronnen'. A search bar is visible with a login button. The main content area displays search results for 'Bs Koningin Wilhelmina'. On the left, there are sections for 'Schoolgegevens' (Omvang, Cito score, Cito rendement) and 'Oordeel ouders (8 beoordelingen)' (Tevreden, Sfeer, Veiligheid, Gebouw, Opbrengst, Communicatie, Aanbevelen). The main details include the address 'Koninginneweg 7, 2941 XH LEKKERKERK (NEDERLEK)', telephone '0180661763', website 'www.kwschool.net', and other school information like 'Denominatie: Openbaar' and 'Methode: Regulier'. A map shows the school's location in Leekkerkerk. There is also a photo of the school building and a note about an unavailable interview with the director.

- Via data.duo.nl sinds 2012 onderwijsdata open gemaakt
- Daardoor meer efficiëntie bij DUO (minder vragen, betere vindbaarheid van data)
- Data hergebruikt door sites als www.scholenkeuze.nl

Open ontwikkelingssamenwerking: *openaid.nl*

- Data over Nederlandse geldstromen OS
- Harmonisatie door IATI-standaard (sinds 2008)
- Hergebruikt in apps en websites (zoals OpenAid.nl)

Bijgewerkt tm
03-09-2014

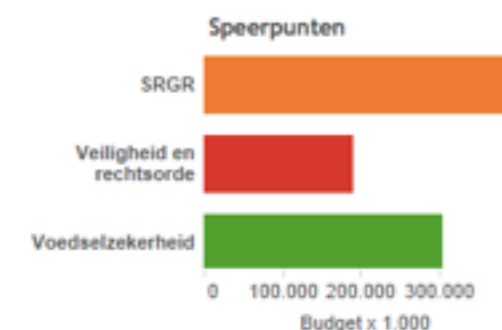
English ▶
Toelichting ▶

Begroting hoofdstuk XVII Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking 2015

Kies het begrotingsjaar

2015

Artikel	Artikelonderdeel	Artikel..	Budget x 1.000	Geplande uitgaven x 1.000	Gerealiseerde uitgaven x 1.000
17.1 Duurzame handel en investeringen	17.1.1 Versterkt internationaal handelssysteem, m..	170101	13.494	2.784	0
	17.1.2 Versterkte Nederlandse Handels- en Invest..	170102	71.714	12.163	0
	17.1.3 Versterkte private sector en een verbeterd l..	170103	279.289	348.591	0
	17.1.4 Dutch good growth fund : intensivering van..	170104	150.000		
Totaal			514.497	363.538	0
17.2 Duurzame ontwikkeling, voedselzekerheid en water	17.2.1 Toename van voedselzekerheid	170201	303.795	308.049	0
	17.2.2 Verbeterd waterbeheer, drinkwater en sanit..	170202	173.157	159.323	0
	17.2.3 Duurzaam gebruik natuurlijke hulpbronnen,...	170203	87.101	77.067	0
	Totaal			564.053	544.439
17.3 Sociale vooruitgang	17.3.1 Seksuele en reproductieve gezondheid en ...	170301	391.784	292.694	0
	17.3.2 Gelijke rechten en kansen voor vrouwen	170302	43.510	27.674	0

Activiteiten 2015

Artikel code	Land naam	Activiteit nummer	Activiteit naam	Kanaal	Sector	Geplande uitgaven x 1.000	Gerealiseerde uitgaven x 1.000
170101	Wereldwijd of regionaal	24774	DDE Living Wage Eastern Africa	WAGEINDICATOR FOUND..	Multisector aid	265	0
		25356	DDE IMVO 2013-2016	MVO NEDERLAND	Business support services..	1.920	0
		25425	DDE medefinanc. EZ tbv MVO ..	MINISTERIE VAN ECONO..	Business support services..	100	0
		25643	DDE IMVO vouchers 2013-2016	MVO NEDERLAND	Business support services..	500	0
Totaal						2.784	0
170102	Wereldwijd of regionaal	25108	BEB Starters in Int. Business			1.210	0
		25112	BEB Overig Programm. Aanpak			590	0
		25113	BEB Package4Growth non-ODA			261	0
		25114	BEB 2g@there			1.275	0
		25115	BEB PIB			2.948	0
		25116	BEB Transitiefaciliteit			1.748	0
		25119	BEB Package4Growth ODA	AGENTSCHAP NL (V/H SE..	Business support services..	1.447	0

Landen met geplande uitgaven groter dan 1 milj. Euro

Share

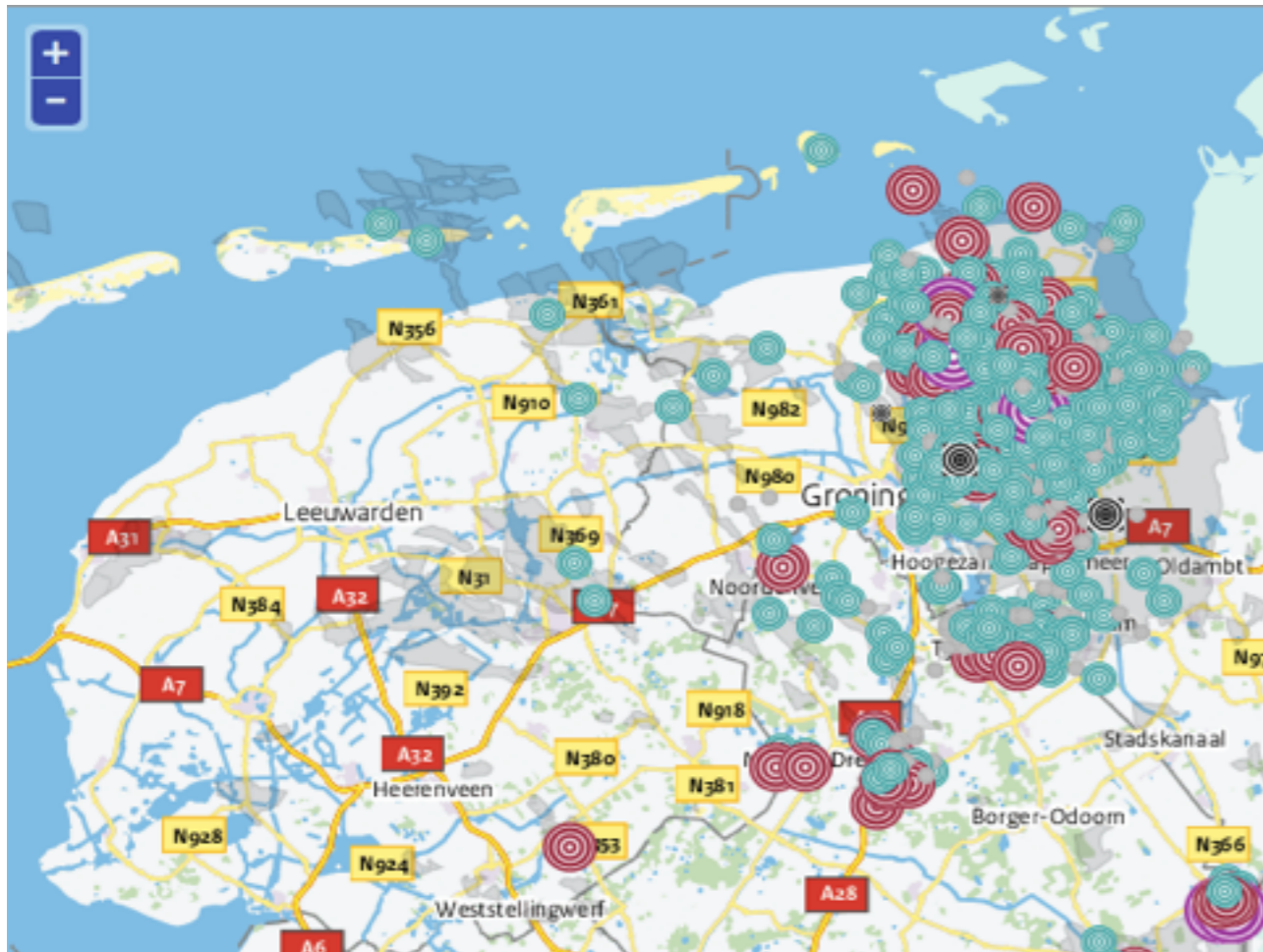

Download

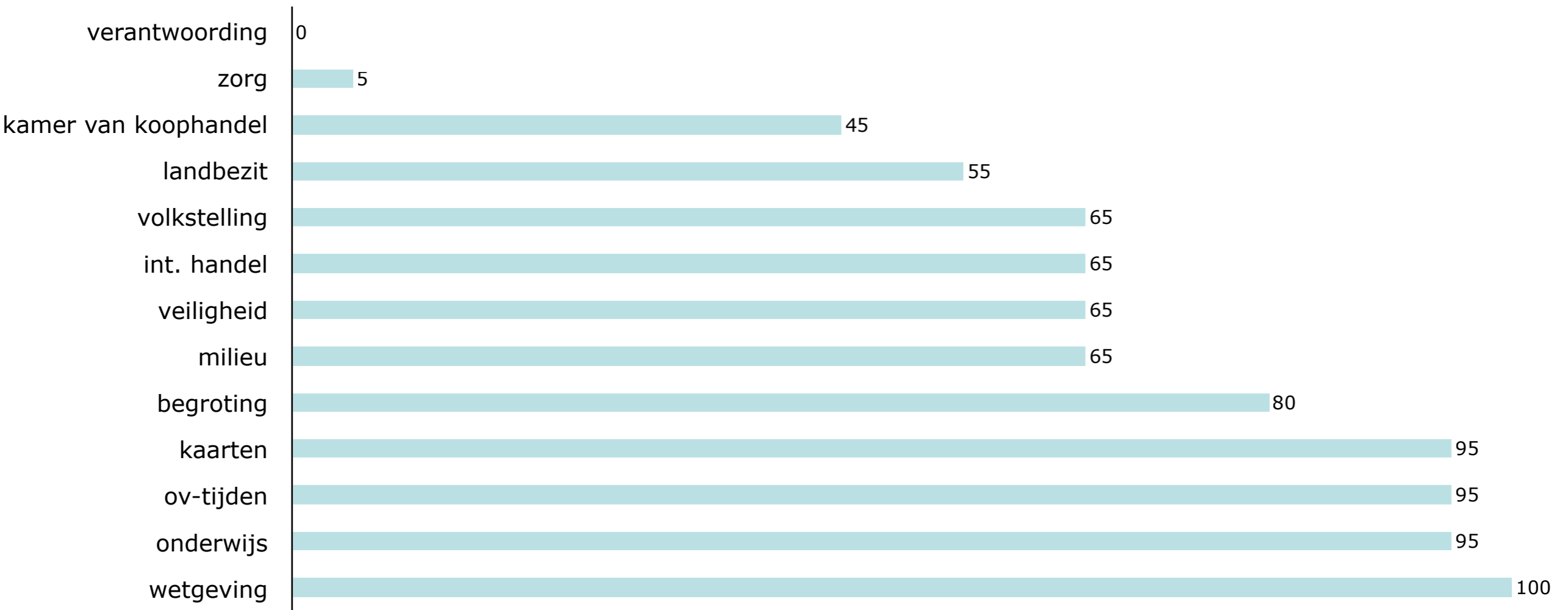
Groninger Bodem Beweging: opengis.eu/gasbevingen

- Burgerbeweging maakt met open data sinds 2013 gevolgen aardbevingen voor en met burgers inzichtelijk
- Data van verschillende diensten gecombineerd
- Via de kaart wordt politieke druk uitgeoefend

Stand van zaken Nederland (2013)

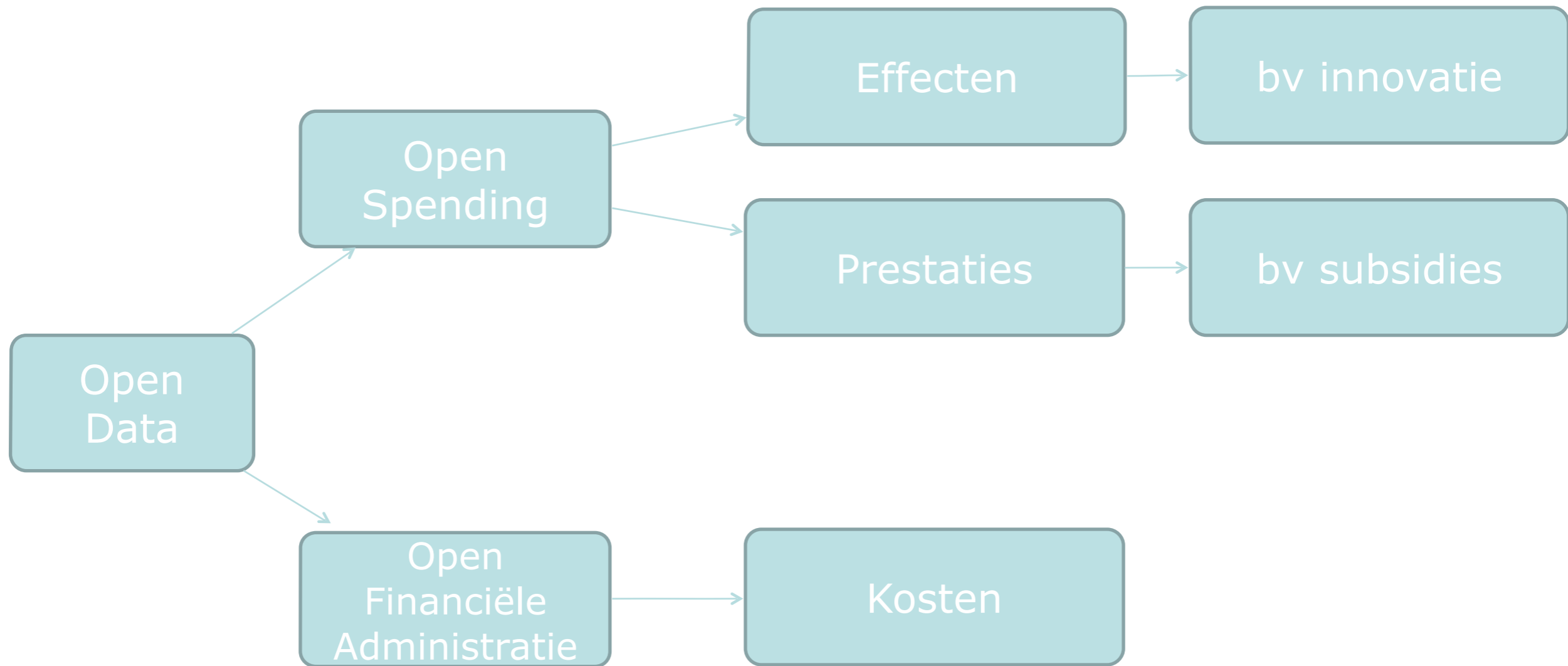
Bron: opendatabarometer.org

Tendrapport Open Data | 26 mei 2014

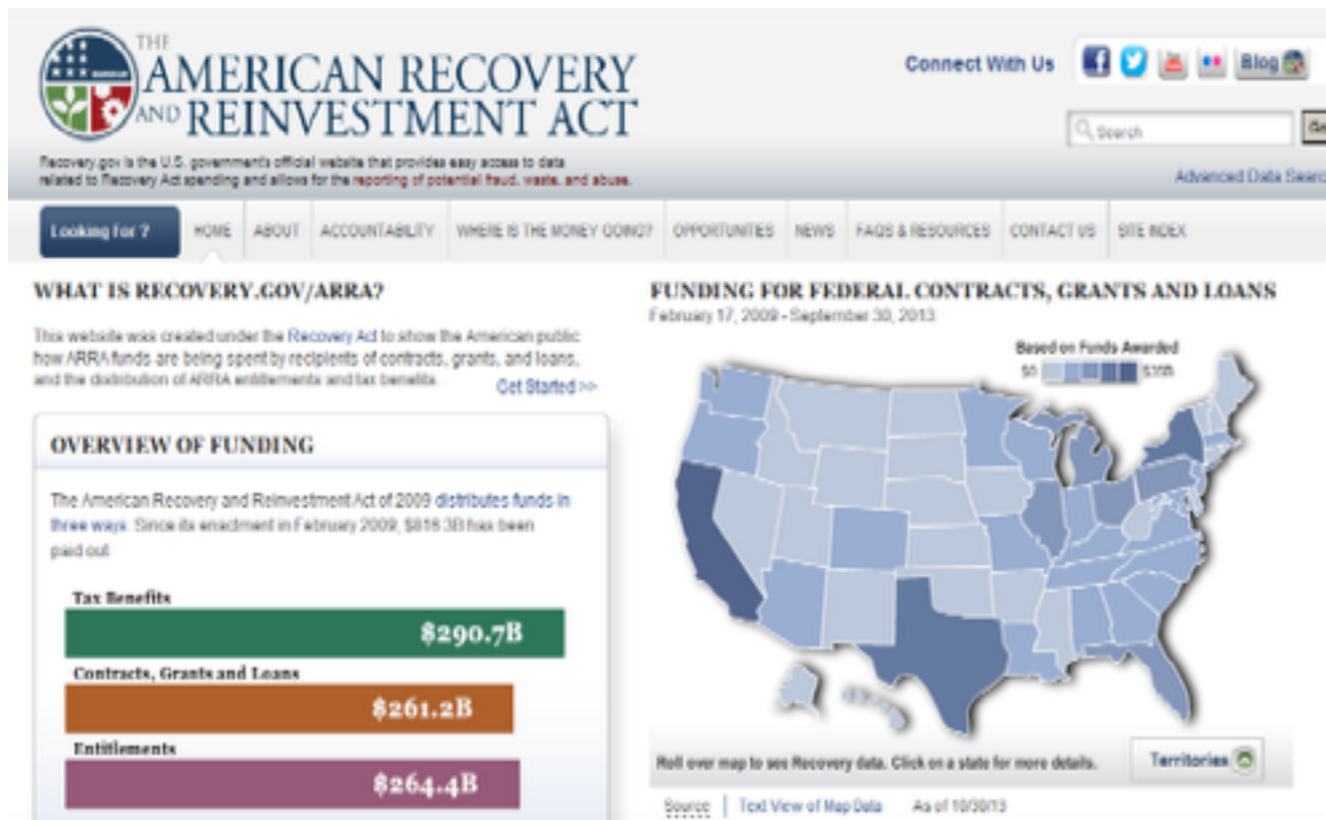
Open Spending

Ervaringen in de VS en Nederland

Financiële transparantie: *recovery.gov* (2009)

- Maximale financiële transparantie door de overheid VS (sinds begin 2009: **\$816,3 miljard**)
- Bij wet geregeld (*American Recovery and Reinvestment Act*)
- In Nederland:
 - openspending.nl (gemeenten)
 - openen financiële administratie Rijk

Recovery.gov - overzicht

Breakdown Of Funding By Category

Total Funds Allocated:

\$840 BILLION

Estimated American Recovery and Reinvestment Act tax, entitlement, and contract, grant, and loan expenditures have been increased from \$787B to \$840B to be consistent with the President's 2012 budget and with scoring changes made by the Congressional Budget Office since the enactment of the Recovery Act in February 2009.

Tax Benefits

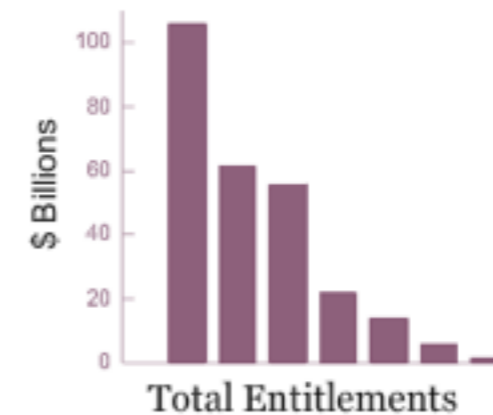
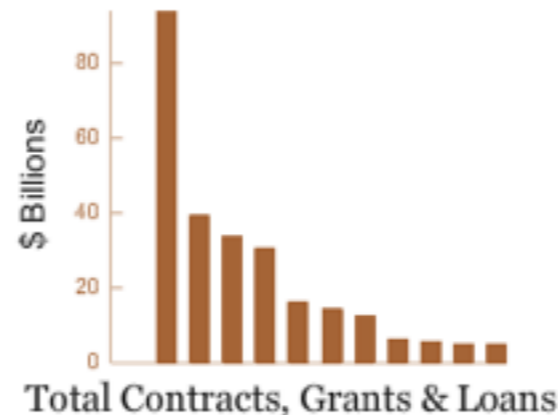
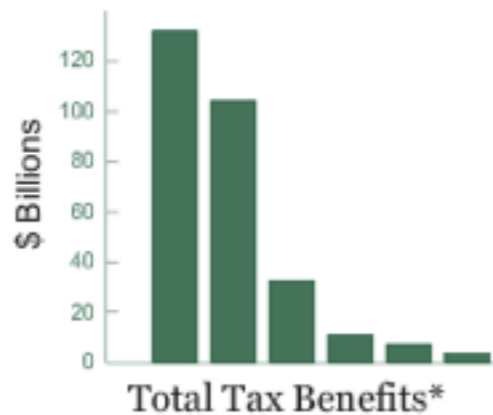
Contracts, Grants and Loans

Entitlements

Breakdown Of Funds Paid Out By Category

Recovery.gov - inzicht

MOST FUNDS PAID OUT BY AGENCY

1.	Department of Health and Human Services	\$138,841,591,824
2.	Department of Education	\$94,296,130,450
3.	Department of Labor	\$66,377,982,666
4.	Department of Agriculture	\$54,094,310,705
5.	Department of Transportation	\$40,290,559,824
6.	Department of Energy	\$31,777,311,502
7.	Department of the Treasury	\$25,824,736,821
8.	Social Security Administration	\$13,999,320,917
9.	Department of Housing and Urban Development	\$13,427,814,127
10.	Environmental Protection Agency	\$7,111,115,379

Updated: 12/31/2013

[Source](#)

[View All Agencies](#)

[Download CSV](#)

LARGEST AWARDS IN U.S.

CONTRACTS	GRANTS	LOANS
RECIPIENT	STATE	AMOUNT AWARDED
1. SAVANNAH RIVER NUCLEAR SOLUTIONS LLC	SC	\$720,201,615
2. CH2M HILL PLATEAU REMEDIATION COMPANY	WA	\$600,418,168
3. BALFOUR BEATTY/MCCARTHY A JOINT VENTURE	TX	\$543,950,127
4. CLARK/MCCARTHY, A JOINT VENTURE	CA	\$448,788,355
5. SAVANNAH RIVER NUCLEAR SOLUTIONS LLC	SC	\$416,706,064
6. WASHINGTON RIVER PROTECTION SOLUTIONS LLC	WA	\$323,855,000
7. CH2M HILL PLATEAU REMEDIATION COMPANY	WA	\$315,663,000
8. CH2M HILL PLATEAU REMEDIATION COMPANY	WA	\$272,414,000
9. SAVANNAH RIVER NUCLEAR SOLUTIONS LLC	SC	\$235,738,870
10. CLARK CONSTRUCTION GROUP, LLC	DC	\$217,380,319

Recovery.gov – responsief en interactief

State: Zip code:
 County: Cong Dist:
 Agency:
 Category: Recipient Name:

Type: Contracts Grants Loans
 Status: Not Started In Progress Completed
 Funding: \$0 - \$94.58M

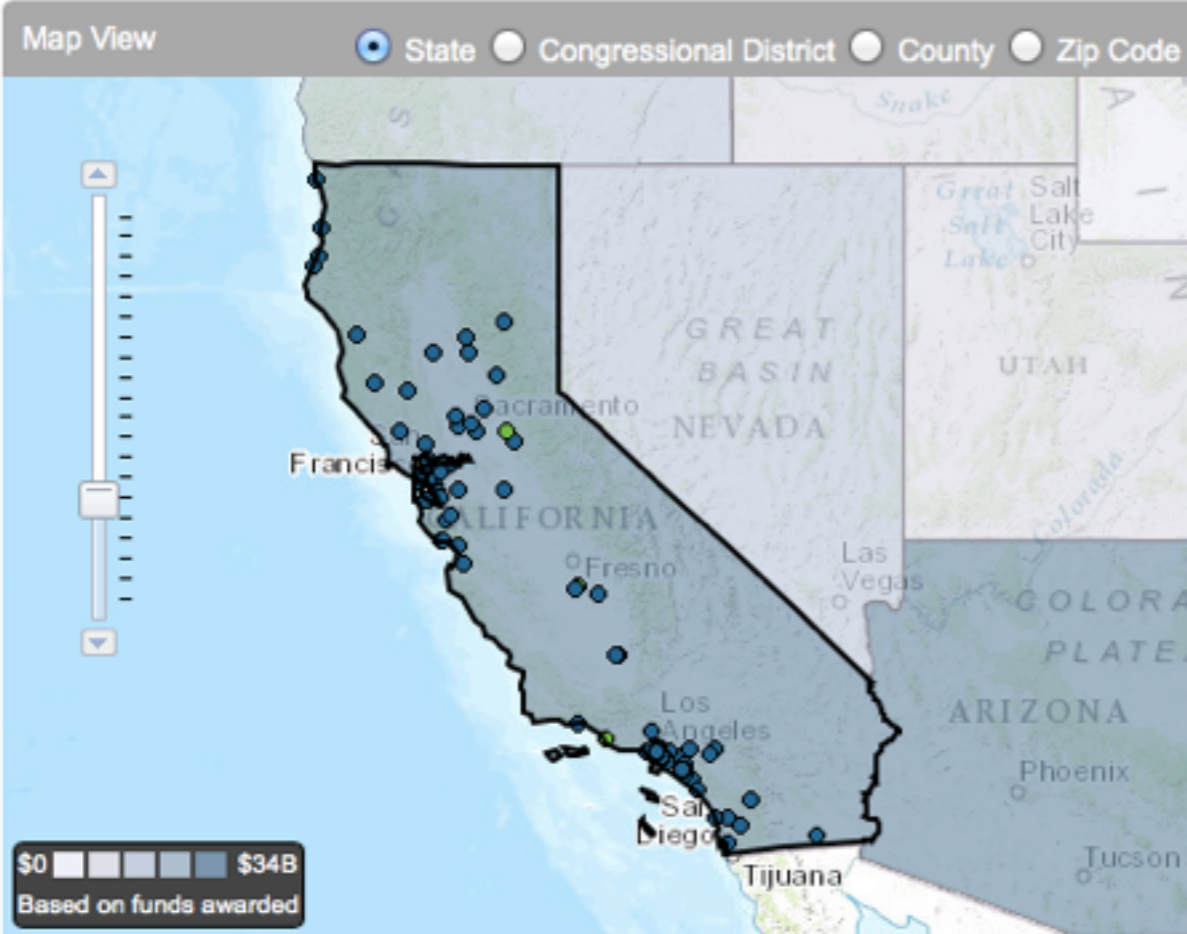
GO [Reset All](#)

California

Total Funds Awarded
\$325,689,300

Total Awards
179

Jobs by Quarter **115**

List of Awards

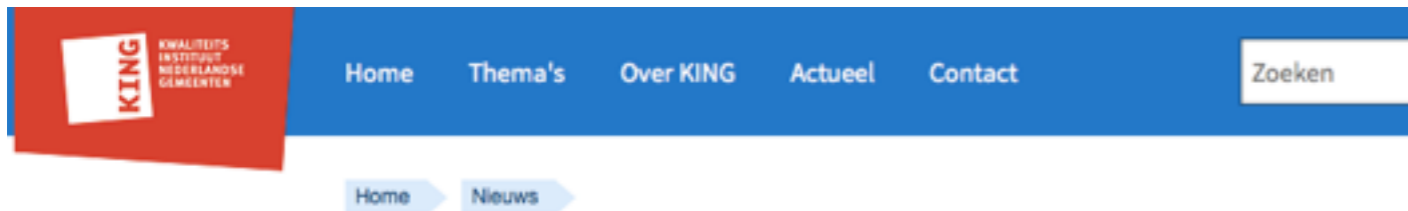
1-15 of 179 Results

Recipients	Award	Details
AFFORDABLE HOUSING CLEARINGHOUSE	\$963,007	PROFILE AWARD
ALAMEDA, COUNTY OF	\$11,000,000	PROFILE AWARD
AMADOR TUOLUMNE COMMUNITY ACTION	\$1,718,940	PROFILE AWARD
Aravot Co LLC	\$1,540	PROFILE AWARD
Aravot Co LLC	\$700	PROFILE AWARD
Aravot Co LLC	\$9,600	PROFILE AWARD
Aravot Co LLC	\$5,943	PROFILE AWARD
ASK DEVELOPMENT SOLUTIONS, INC.	\$61,946	PROFILE AWARD
ASK DEVELOPMENT SOLUTIONS, INC.	\$10,917	PROFILE AWARD
BAKERSFIELD, CITY OF	\$897,462	PROFILE AWARD
BARONA BAND OF MISSION INDIANS	\$75,881	PROFILE AWARD
BAUMAN, ANN	\$1,240	PROFILE AWARD
BIG LAGOON RANCHERIA	\$20,881	PROFILE AWARD
Build Rehabilitation Inc	\$500,000	PROFILE AWARD
BYD Motor, Inc.	\$1,000,000	PROFILE AWARD

Decentralisaties

- Jeugdzorg
- Langdurige zorg / WMO
- Participatiewet

Informatievoorziening

Ondersteuning decentralisaties en informatievoorziening

Hoeveel kwetsbare ouderen wonen er in de gemeente? Hoeveel van hen hebben thuiszorg? Hoeveel jongeren wonen er, die gebruikmaken van jeugdzorg? Welk budget wordt nu uitgegeven aan begeleid wonen? Het zijn vragen waar gemeenten een antwoord op willen hebben, als zij in 2015 verantwoordelijk worden voor onder meer de jeugdzorg en een deel van de Awbz.

iBestuur
o n l i n e

Gratis!
Meld u aan v

voorpagina weblog actueel **nieuws** podium magazine academie seminar

Beter beleid met big data

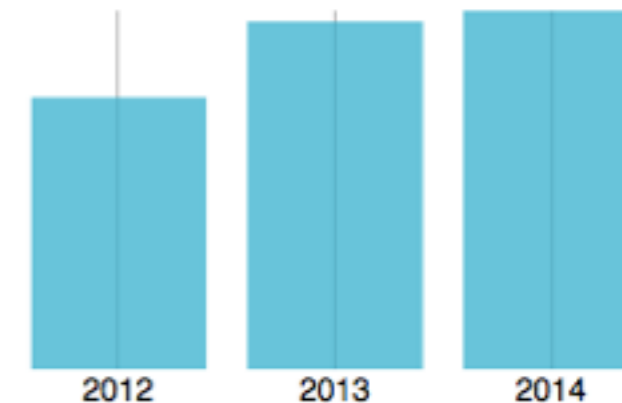
door: Marieke Vos, 13 mei 2013

Gemeenten krijgen straks nieuwe taken, onder meer in de jeugd- en ouderenzorg. Ze zullen daarvoor beleid moeten ontwikkelen, maar ze kennen de groepen inwoners om wie het gaat niet. Big data geeft inzicht in wie er straks bij het gemeentelijk loket staat.

Sorteer op ▼

Totaal begroting

Begroting Functie Werkgelegenheid 2014

Totaal

Begroting 2014 €8.227.000,00

Aankopen niet duurzame goederen en diensten

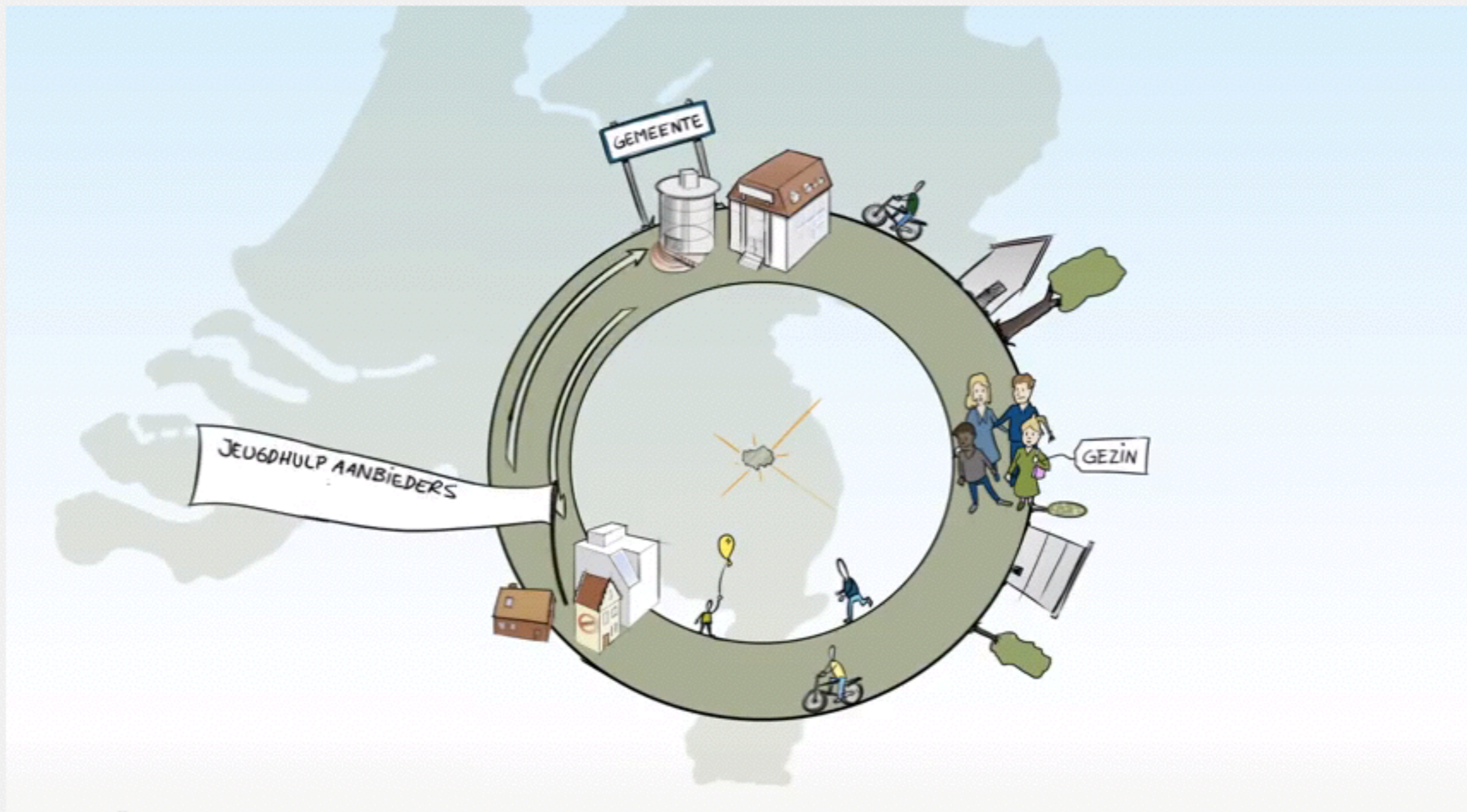
Begroting 2014 €77.000,00

Inkomenoverdrachten aan overheid (niet-Rijk)

Begroting 2014 €7.417.000,00

Overige verrekeningen van kostenplaatsen

Begroting 2014 €733.000,00

Workshop

- Welke mogelijkheden zie je nu voor open data bij 3D?
- Welke vragen zou je willen beantwoorden?
- Welke data zijn beschikbaar die je zou kunnen gebruiken?
- Welke rol zie je voor je rekenkamer(commmissie) bij open data?
- Welke mogelijkheden tot samenwerking?

Potentiële data

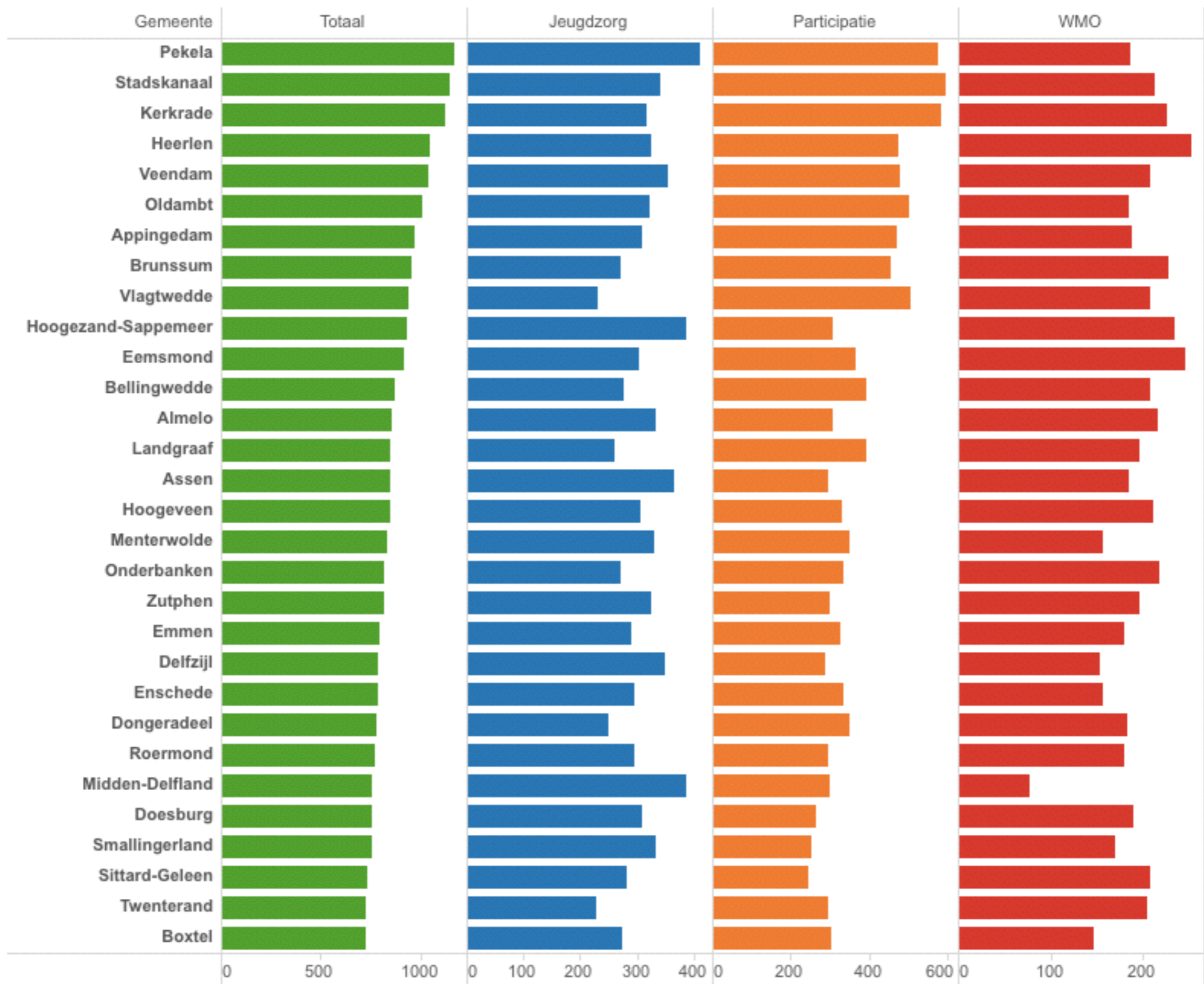
- **CBS**: statline (ook open data) - vooral geaggregeerde data van instellingen
- **Zorgverzekeraars** (Vektis)
- **Rijksoverheid**: bekostigingsdata (september-circulaire)
- **Gemeenten** zelf?
- **openspending.nl**: IV3-matrices van veel gemeenten

Download "**Septembercirculaire gemeentefonds 2014**"

PDF document | 144 pagina's | 7,9 MB

Circulaire | 16-09-2014

Algemene Rekenkamer

200 1814 - 2014

www.rekenkamer.nl

@rekenkamer

[www.linkedin.com/company/
algemene-rekenkamer](http://www.linkedin.com/company/algemene-rekenkamer)

Algemene Rekenkamer | Postbus 20015 | 2500 EA Den Haag